

VĚSTNÍK

ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

2006

Částka 40

?? dubna 2006

Cena 00,- Kč

OBSAH

Úvod	2462
I. Registrace	
Přehled zrušených registrací za období od 16. 11. 2005 do 14. 3. 2006	2463
II. Stanoviska Úřadu	
Stanovisko č. 1/2006: Provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů	2464
Stanovisko č. 2/2006: Zpracování osobních údajů v rámci vědy	2465
III. Sdělení Úřadu	
K registrační povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů.	2467
IV. Materiály z Úředního věstníku Evropské unie	
Rozhodnutí Komise ze dne 21. listopadu 2003 podle směrnice Evropského Parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně osobních údajů v Guernsey	2470
Rozhodnutí Komise ze dne 28. dubna 2004 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně osobních údajů na Ostrově Man	2472

ÚVOD

Částka 40 Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů obsahuje přehled zrušených registrací za období od 16. 11. 2005 do 14. 3. 2006.

Rubrika Stanoviska Úřadu přináší Stanovisko č. 1/2006 *Provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů*. Vzhledem k tomu, že v České republice neexistuje zvláštní právní úprava, která by regulovala využívání kamerových sledovacích systémů, se Úřad v rámci svých kompetencí ujal úkolu vyložit aplikaci zákona o ochraně osobních údajů při využívání kamerových systémů.

Druhým stanoviskem publikovaným v této části Věstníku je Stanovisko č. 2/2006 - *Zpracování osobních údajů v rámci vědy*.

V rubrice Sdělení Úřadu je zařazeno vysvětlení *K registrační povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů*, určené především fyzickým i právnickým osobám, které ve svém obchodě, firmě apod. instalují kamery. Mělo by pomoci při rozhodování, jak dodržovat hlavní zásady uvedené ve Stanovisku Úřadu č. 1/2006. Stanovisko i doplňující materiály k problematice provozu kamerových systémů jsou k dispozici na webových stránkách Úřadu <http://www.uoou.cz/> v rubrikách Názory Úřadu a Registr.

Rubrika Materiály z Úředního věstníku Evropské unie obsahuje dva dokumenty o odpovídající ochraně osobních údajů předávaných do třetích zemí. Dvě Rozhodnutí Komise, která se týkají pravidel o odpovídající ochraně osobních údajů na ostrově Guernsey a na Ostrově Man, dočasně uzavírají sérii platných předpisů EU pro předávání osobních údajů do třetích zemí, jejichž legislativní ochranu osobních údajů Evropská komise vyhodnotila jako dostačující.

Přehled zrušených registrací

Číslo registrace	Subjekt	Datum zrušení
00001594/001	KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	12. 1. 2006
00020522/001	VÍTKOVÁ DANUŠE MGR.	15. 1. 2006
00016480/001	DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE LUHAČOVICE	25. 2. 2006
00021294/001	GAJDA MIROSLAV	7. 1. 2006
00001760/001	OMNIPOL A.S.	23. 2. 2006
00008628/004	MĚSTO PŘEROV	23. 11. 2005
00003391/001	VÚFB, A.S.	2. 3. 2006
00002964/001	SOLNAŘ JOSEF	2. 3. 2006
00008607/001	PEDAGOGICKO PSYCHOLOGICKÁ PORADNA PLZEŇ-SEVER	23. 2. 2006
00006824/001	TŘEČÁKOVÁ ALENKA	23. 2. 2006
00007413/001	PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA, ROKYCANY, JIRÁSKOVA	23. 2. 2006
00007538/001	PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA	23. 2. 2006
00007834/001	PEDAGOGICKO PSYCHOLOGICKÁ PORADNA	23. 2. 2006
00008374/001	OBLASTNÍ CHARITA CHRSTAVA	8. 3. 2006
00011770/001	PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA PLZEŇ-JIH	23. 2. 2006
00011823/001	NOGA PETR MGR.	18. 11. 2005
00014122/001	AGM AKCIOVÁ SPOLEČNOST	20. 1. 2006

II. STANOVISKA ÚŘADU

Stanovisko č. 1/2006

leden 2006

Provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů

Provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn záznam pořizovaných záběrů, nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány informace a zároveň účelem pořizovaných záznamů, případně vybraných informací, je jejich využití k identifikaci fyzických osob v souvislosti s určitým jednáním.

Samotné kamerové sledování fyzických osob není zpracováním osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., protože postrádá úroveň podmínek pro zpracování údajů ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. To však nevylučuje aplikaci jiných právních předpisů, zejména ustanovení občanského zákoníku upravujícího podmínky ochrany osobnosti.

Údaje uchovávané v záznamovém zařízení, ať obrazové či zvukové, jsou osobními údaji za předpokladu, že na základě těchto záznamů lze přímo či nepřímo identifikovat konkrétní fyzickou osobu (tedy: informace z obrazových či zvukových nahrávek umožňují, byť nepřímo, identifikaci osoby). Fyzická osoba je identifikovatelná, pokud ze snímku, na němž je zachycena, jsou patrné její charakteristické rozpoznávací znaky (zejména obličej) a na základě propojení rozpoznávacích znaků s dalšími disponibilními údaji je možná plná identifikace osoby. Osobní údaj pak ve svém souhrnu tvoří ty identifikátory, které umožňují příslušnou osobu spojit s určitým na snímku zachyceným jednáním.

Zpracování osobních údajů provozováním kamerového systému je přípustné:

- a) v rámci **plnění úkolů uložených zákonem** (např. Policii České republiky); v těchto případech je třeba dbát ustanovení příslušného zákona,
- b) dále je toto možné na základě **rádného souhlasu subjektu údajů**; to však je prakticky realizovatelné ve velmi omezených případech, kdy je možné jednoznačně vymezit okruh osob nacházejících se v dosahu kamery,
- c) užití kamerového systému však je možné i bez souhlasu subjektu údajů s využitím **ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.**; přitom je však nutno respektovat podmínky uvedené sub 4.

Povinnosti správce při provozování kamerového systému vybaveného záznamovým zařízením:

- a) **Kamerové sledování nesmí nadměrně zasahovat do soukromí.** Kamerový systém je možno použít zásadně v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou (např. majetek je možno chránit před odcizením uzamčením místnosti). Dále je vyloučeno užití kamerového systému v prostorách určených k ryze soukromým úkonům (toalety, sprchy). Je ovšem

možné řešení, kdy subjekt údajů má na výběr z alternativ (např. lze monitorovat prostory šatny plaveckého stadionu za předpokladu, že je vymezen prostor pro převlékání, který není kamerami sledován).

- b) **Specifikace sledovaného účelu.** Je třeba předem jednoznačně stanovit účel pořizování záznamů, který musí korespondovat s důležitými právem chráněnými zájmy správce (např. ochranou majetku před krádeží). Záznamy tak mohou být využity pouze v souvislosti se zjištěním události, která poškozuje tyto důležité, právem chráněné zájmy správce. Přípustnost využití záznamů pro jiný účel musí být omezena na významný veřejný zájem, např. boj proti pouliční kriminalitě.
- c) Je třeba stanovit **lhůtu pro uchovávání** záznamů. Doba uchovávání dat by neměla přesáhnout časový limit maximálně přípustný pro naplnění účelu provozování kamerového systému. Uchovávaná data by měla být uchovávána v rámci časové smyčky např. 24 hodin, pokud jde o trvale střežený objekt, nebo případně i dobu delší, v zásadě však nepřesahující několik dnů, nejde-li o pořizování záznamů policejním orgánem podle zvláštního zákona, a po uplynutí této doby vymazána. Pouze v případě existujícího bezpečnostního incidentu by měla být data zpřístupněna orgánům činným v trestním řízení, soudu nebo jinému oprávněnému subjektu.
- d) Je třeba řádně zajistit **ochranu** snímacích zařízení, přenosových cest a datových nosičů, na nichž jsou uloženy **záznamy**, před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou nebo jiným neoprávněným zpracováním - viz § 13 zákona č. 101/2000 Sb.
- e) **Subjekt údajů** musí být o užití kamerového systému vhodným způsobem **informován** (např. nápisem umístěným v monitorované místnosti), viz § 11 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., nejde-li o uplatnění zvláštních práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona.
- f) Je třeba garantovat další práva subjektu údajů, zejména právo na přístup k zpracovávaným datům a právo na námitku proti jejich zpracování, viz § 1 zákona č. 101/2000 Sb.
- g) **Zpracování osobních údajů je třeba registrovat** u Úřadu pro ochranu osobních údajů, nejde-li o uplatnění zvláštního práva či povinností vyplývajících ze zvláštního zákona, viz § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb.

Poznámka: Výše uvedený dokument včetně doplňujících materiálů i formulářů k problematice provozování kamerových systémů je dostupný na internetové adrese Úřadu <http://www.uoou.cz> v rubrikách Názory Úřadu a Registr.

Stanovisko č. 2/2006

únor 2006

Zpracování osobních údajů v rámci vědy

Zpracování osobních údajů v rámci vědy podléhá režimu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“). Ustanovení čl. 15 Listiny základních práv a svobod zaručuje svobodu vědeckého bádání, nicméně přirozeným limitem tohoto práva jsou práva spojená s ochranou osobních údajů vycházející také z Listiny základních práv a svobod (čl. 10 a čl. 17), která nacházejí svůj výraz právě i prostřednictvím zákona o ochraně osobních údajů.

Hlavním problémem je stanovení a posouzení účelu zpracování (viz ustanovení § 5 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů). Vědecká činnost sama o sobě představuje plně legitimní účel. Je proto třeba určit, zda správcem deklarovaná činnost, v jejímž rámci mají být osobní údaje zpracovávány, naplňuje pojem „věda“ nebo „vědecký“.

Při využití definice obsažené v § 2 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, lze konstatovat, že vědou rozumíme systematickou tvůrčí činnost rozšiřující lidské poznání. Tato činnost, jejímž cílem je získání určitého poznatku, se může týkat různých oblastí (například technika, příroda, společnost atd.) a může být zaměřena buď na základní výzkum anebo na aplikovaný výzkum. Existují i určitá věcná omezení vědecké činnosti; jsou spíše v morální rovině, resp. v rovině zákazů užívat výsledky takového výzkumu. Jedná se např. o problematiku týkající se genetického inženýrství anebo vývoje zbraňových systémů apod.

Pro vymezování vědeckého účelu (vědeckých účelů) pro potřeby aplikace zákona o ochraně osobních údajů se tak nabízí rozbor dostupné dokumentace předmětného zpracování osobních údajů nebo celého vědeckého úkolu zaměřený na výskyt určitých znaků:

1. Existence zadání nebo záměru úkolu, který vykazuje znaky vědeckého bádání, tj. je deklarována jednoznačně formulovaná vědecká hypotéza a jsou uvedeny metody ověření hypotézy; termín „zadání“ vyjadřuje záměr stanovený zvnějšku, tj. zpravidla jako úkol, který má být splněn někým jiným, než je ten, kdo úkol formuluje (vysoká škola, vědecká instituce, poskytovatelé dotace nebo jiné veřejné podpory) nebo obdobně charakterizovaná nabídka.

Lze uvést, že výzkumným účelem může být vývoj nového léku, jelikož tato činnost v sobě zahrnuje získání poznatku o účincích chemikálie na živý organismus, nemůže však jím být pořízení databáze fyzických osob sloužící k prodeji nového výrobku.

2. Nositelem zpracování, popř. širě koncipované činnosti, která zahrnuje zpracování osobních údajů, je kvalifikovaný subjekt. Je jím subjekt, vykazující určitý formální předpoklad (právní status dávající kvalifikaci pro vědec-

kou činnost), nebo veřejně či jakkoli formálně uznávanou vědeckou či výzkumnou zkušenost (tzv. „mimouřední“ kvalifikace). Kvalifikovaným subjektem je např. veřejná výzkumná instituce, zřízená podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

Kvalifikační předpoklad je třeba považovat za splněný, pokud je naplněna podmínka pod č. 1 a nad nositelem úkolu je ustaven institucionální dozor, který sám naplňuje podmínky formální kvalifikace (např. školitel, vedoucí vědeckého týmu).

Oba znaky musejí být zjišťovány a ověřeny v uvedeném pořadí. Pokud je výsledek kladný, je třeba akceptovat účel zpracování osobních údajů jako účel vědecký. Kvalifikovaný subjekt může být přitom výhradním původcem vědeckého úkolu.

Při zjišťování parametrů vědeckého účelu zpracování osobních údajů lze jako pomocná kritéria použít znaky:

- činnost čistě formálně naplňující podmínku uvedenou sub č. 1 je vykonávána na institucionální bázi (jako schválený projekt, např. podle zákona č. 130/2002 Sb.),
- existují zveřejněné informace o vědecké (výzkumné) institucionální činnosti stejného zaměření; stejným zaměřením je třeba rozumět jak shodu nebo úzkou příbuznost obsahovou, tak shodu nebo úzkou příbuznost instrumentária, přičemž zkoumaný záměr nemusí vykazovat obě charakteristiky současně. Další podmínkou, jež musí být v tomto případě naplněna, je zveřejnění v odpovídající formě, tj. jako vědecká publikace, za níž se považují posouzená (lektorovaná) díla zveřejněná jménem institucionálního vědce nebo výzkumníka, jímž bývá prakticky bez výjimky právnická osoba.

Z toho vyplývá, že např. direktmarketingová firma, jejíž zaměstnanci dosud nemohou vykázat žádnou vlastní výzkumnou činnost včetně spolupráce s vědeckými pracovišti, tyto předpoklady zřejmě nesplní¹⁾.

3. Další zásadou, kterou je nutno současně použít, je přiměřenost postupů deklarovanému účelu výzkumu, což se plně týká i problematiky zpracování osobních údajů. Zásada je odvozena z ustanovení čl. 2 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně, podle něhož zájmy a blaho lidské bytosti převažují nad izolovanými zájmy společenství nebo vědy. Nepříjemné jsou postupy, v jejichž rámci by byla snižována lidská důstojnost. Tato zásada je ostatně plně garantována ustanovením § 10 zákona č. 101/2000 Sb.

Otázka přiměřenosti musí být zkoumána i z pohledu dalších ustanovení zákona o ochraně osobních údajů. Je třeba určit nebo zjistit, zda a do jaké míry je zpracování osobních údajů nezbytné, jak bude zaručena jejich přesnost, zda a kdy by měly být anonymizovány. Cílem vědy je určitý poznatek, tedy zobecnění a výsledkem bádání nemůže být osobní údaj. Osobní údaj může být pouze prostředkem použitým na cestě k získání poznatku.

¹⁾ Odhlíží se od možnosti spolupráce s vědeckou institucí.

Pro vědu je příznačné šíření poznatků, přesto není možné obecně připustit publikaci plných identifikačních údajů fyzických osob (adres, údajů), na které je nebo byla vědecká práce zaměřena. S dalšími údaji (např. zdravotní stav historických osob) je třeba nakládat s ohledem na ověřitelnost výsledků výzkumu a současně i na práva jednotlivců a povinnosti při zpracování osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů a podle dalších zákonů. Těmto požadavkům musejí odpovídat pracovní postupy použité v projektu nebo úkolu. Vědecký účel zpracování osobních údajů se stanoví nezávisle na zákonu o ochraně osobních údajů. O tom, které povinnosti při zpracování osobních údajů je třeba splnit, se rozhoduje zpravidla ve fázi formulace výzkumných záměrů a při přípravě návrhů projektů výzkumu a vývoje. Správce by na to měl pamatovat a parametry plnění povinností při zpracování osobních údajů by měl posuzovat a stanovovat se stejnou péčí jako vlastní vědecké aspekty v užším smyslu.

Zákon o ochraně osobních údajů nestanoví pro výzkumnou činnost žádný zvláštní režim. Z hlediska nalezení právního titulu pro zpracování osobních údajů je nutno preferovat souhlas informovaný subjektu údajů. Jisté odchylky, resp. upřesnění, lze vysledovat v rámci testování léčiv (viz Stanovisko Úřadu č. 3/2004).

Zákon o ochraně osobních údajů obsahuje dvě speciální ustanovení týkající se oblasti vědy. Obě jsou vázána na vědecké účely zpracování osobních údajů; nesměřují tedy primárně k jakýmkoli kvalifikačním nebo jiným předpokladům a podmínkám správce nebo zpracovatele. Výjimka z povinnosti uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování, se použije tam, kde osobní údaje jsou nebo mají být zpracovány pro vědecké účely druhotně, tzn. že byly získány pro účel jiný. Dodatečné nebo druhotné zpracování osobních údajů pro vědecké účely požívá za určitých okolností výjimky z informační povinnosti podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů. Tato výjimka se nevztahuje na správce, který osobní údaje získal přímo od subjektu údajů. Nevztahuje se ani na toho, kdo hodlá zpracovávat osobní údaje pro

nově formulovaný vědecký účel a osobní údaje získal nebo získává z jiného zdroje, než je subjekt údajů jako zájmová osoba a informování subjektu údajů podle § 11 odst. 1 v rozsahu odpovídajícím okolnostem a podmínkám výzkumného nebo jiného vědeckého úkolu či projektu a nevyžaduje neúměrné úsilí nebo nepřiměřené náklady.

Výjimka z informační povinnosti se použije také pro správce a případně zpracovatele, který využívá jako zdroj osobních údajů, jež mají být zpracovány pro vědecké účely, veřejný zdroj, a to za podmínek stanovených jinými předpisy (zejména viz zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů).

Všechny povinnosti ze zákona o ochraně osobních údajů platí i v případě úprav provedené zvláštními zákony. To je zřejmé na příkladu rodného čísla. Tento osobní údaj je jako teoreticky unikátní identifikátor obecného použití, snadno automatizovaně zpracovatelný, oblíben zejména v etapě shromažďování empirických dat. Rozhodování o jeho použití musí zahrnout posouzení nezbytnosti pro stanovený účel, a to nikoli výzkumného projektu, ale specificky vlastního shromažďování, popř. dalšího zpracování osobních údajů. Projekt výzkumu se musí vyrovnat, nejlépe výslovně, s požadavkem anonymizace uchovávaných osobních údajů podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Anonymizace rodného čísla nelze dosáhnout; je tedy třeba rodné číslo zlikvidovat. Současně je třeba splnit podmínky podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. v souladu s § 13 odst. 7 tohoto zákona zpravidla zajistit získání informovaného souhlasu subjektu údajů, tak, jak je stanoveno současně v § 13c odst. 1 tohoto zákona a v § 5 odst. 2 a 4 zákona o ochraně osobních údajů.

Užívání rodného čísla při případném zpracování citlivých údajů pro výzkumné účely se souhlasem subjektu údajů podle § 9 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů Úřad nedoporučuje. Zpracování rodného čísla pro vědecké účely ve spojení s jakýmkoli citlivým údajem vyžaduje splnění některé z podmínek stanovených v dalších ustanoveních § 9 zákona o ochraně osobních údajů.

III. SDĚLENÍ ÚŘADU

K registrační povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů

V poslední době zaznamenal Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) enormní nárůst telefonických dotazů či písemných žádostí týkajících se instalování a způsobu používání kamerových sledovacích systémů včetně plnění povinnosti správce takové zpracování osobních údajů oznámit Úřadu. K problematice kamerových systémů Úřad vydal písemné Stanovisko č. 1/2006.

Fyzické i právnické osoby se často dotazují, zda mají povinnost nahlásit Úřadu, že ve své firmě, obchodě apod. instalují kamery, které sledují vyhrazený prostor. V souladu s vydaným stanoviskem Úřadu je provozování kamerového systému považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn také záznam pořizovaných obrazových příp. i zvukových záběrů (nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány informace) a současně jsou tyto záznamy (popř. jiné vybrané informace) pořizovány za účelem jejich možného využití k identifikaci fyzických osob. S ohledem na tuto skutečnost je na takové zpracování nutné pohlížet i z hlediska § 16 zákona, podle kterého ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje nebo změnit registrované zpracování, s výjimkou zpracování uvedených v § 18, je povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu před zpracováním osobních údajů.

Z definice ustanovení § 16 zákona je zřejmé, že nikoli každé zpracování osobních údajů (v našem případě prováděné kamerovým systémem) musí zákonitě podléhat i oznamovací povinnosti. Existují i případy, kdy je instalace kamerového systému nutným prostředkem sloužícím ke zpracování osobních údajů, kterých je třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona (např. zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR (§ 42f); zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii (§ 24b); zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (§ 30, § 33); zákon č. 202/1990 Sb. České národní rady o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 70/1994., a o změně a doplnění dalších zákonů (§ 37, § 50); zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií (§ 9a); zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie (atomový zákon) a ionizujícího záření a o změně a doplnění některých zákonů (§ 4).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že na zpracování vykonávané v rámci agendy stanovené zvláštními právními před-

pisy se bude vztahovat výjimka z oznamovací povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona, podle které se oznamovací povinnost podle § 16 nevztahuje na zpracování osobních údajů, které správci ukládá zvláštní zákon nebo je takových osobních údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona). Nicméně i v rámci zákonem předpokládaného zpracování je správce povinen dodržovat ostatní ustanovení zákona. Oznámení o zpracování (provozování kamerového systému) by měl správce učinit až po důkladném uvážení a s ohledem na ustanovení § 18 odst. 1 písm. b) zákona.

Zároveň je nutné upozornit na skutečnost, že oznamovací povinnost se podle § 16 zákona vztahuje pouze na správce. Ten je v § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. definován jako subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Na zpracovatele [§ 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb.], který na základě smluvního vztahu uzavřeného se správcem pouze technicky zajišťuje instalaci, provoz, údržbu a opravy kamerového systému, se oznamovací povinnost nevztahuje.

Jednou ze základních povinností správce je v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) zákona stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovávány. Kamerový systém je technický prostředek (způsob), kterým jsou osobní údaje zpracovávány, nikoli účel, jak se v mnoha případech správci mylně domnívají. Je tedy nutné, aby každý, kdo se rozhodne provozovat kamerový systém, jednoznačně stanovil účel (např. ochrana majetku), pro který hodlá osobní údaje z pořizovaných záznamů zpracovávat. V zásadě je kamerový systém možné použít pouze v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou.

Pokud správce usoudí, že provozování kamerového systému, kterým dochází ke zpracování osobních údajů, podléhá oznamovací povinnosti, je nutné oznámení provést postupem podle § 16 zákona (podrobnější informace k registraci naleznete na <http://www.uoou.cz/> v rubrice Registr. Vzhledem k určitému zvláštnostem, které zpracování kamerovými systémy má, vytvořil Úřad DOPLŇUJÍCÍ FORMULÁŘ určený pro oznámení zpracování osobních údajů kamerovými systémy (viz níže), který doporučujeme vyplnit a poslat spolu se standardními registračními formuláři na adresu Úřadu (Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7).

DOPLŇUJÍCÍ FORMULÁŘ
pro oznámení zpracování osobních údajů kamerovými systémy
(Vyplňujete prosím formulář čitelně hůlkovým písmem.)

1. Jméno/název oznamovatele:
2. Uveďte účel nebo účely zpracování prováděné kamerovým systémem (např. ochrana osob a majetku, ochrana před krádežemi, prevence proti vandalismu atd.)
.....
.....
.....
3. Počet kamer, zapojených do systému:
4. Typ kamer (stacionární, mobilní, jiné):
5. Umístění kamer (např. u vstupních dveří, na chodbách atd.)
.....
.....
.....
6. Záznamy z kamerového systému jsou uchovávány po dobu:
.....
7. Popište způsob opatření k zajištění ochrany snímacích zařízení, přenosových cest a datových nosičů na nichž jsou uloženy záznamy, před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou nebo jiným neoprávněným zpracováním:
.....
.....
.....
8. Jakým způsobem jsou subjekty údajů informovány o používání Vašeho kamerového systému:
.....
.....
.....

V

Datum:

Podpis a razítko:

Poznámka: Informace uvedené v tomto formuláři jsou důležité pro rámcové posouzení, zda jsou při provozování kamerového systému dodržovány hlavní zásady uveřejněné ve Stanovisku č. 1/2006 Úřadu a mohou být vyžádány v rámci výzvy k upřesnění vašeho oznámení. Vyplněním formuláře usnadníte registrační proces a můžete předejít případným šetřením týkajícím se podezření z nezákonných postupů (viz § 17 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.).

IV. Materiály z Úředního věstníku Evropské unie

Sdělení úvodem: Informace k předávání osobních údajů do jiných států.

Pravidla pro předávání osobních údajů do jiných států upravuje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Hlava III, § 27. Volný pohyb osobních údajů nemůže být omezen, pokud jsou údaje předány do členského státu Evropské unie. Do třetích zemí mohou být osobní údaje předány bez administrativního omezení (tj. i bez povinnosti žádat Úřad o povolení), pokud zákaz omezení volného pohybu osobních údajů vyplývá z mezinárodní smlouvy, k jejíž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas, a kterou je Česká republika vázána nebo pokud jsou osobní údaje předány na základě rozhodnutí orgánu Evropské unie. Informace o těchto rozhodnutích zveřejňuje Úřad ve Věstníku. Následujícími dvěma dokumenty dočasně uzavíráme sérii platných předpisů EU pro předávání osobních údajů do třetích zemí, jejichž legislativní ochranu osobních údajů Evropská komise vyhodnotila jako dostačující. Lze očekávat, že v dohledné době bude Evropská komise zkoumat úroveň legislativní ochrany osobních údajů v Austrálii a pravděpodobně i na Novém Zélandu. Pokud příslušné „rozhodnutí o adekvátnosti“ vydá, objeví se nové předpisy i ve Věstníku Úřadu.

ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 21. listopadu 2003

o odpovídající ochraně osobních údajů v Guernsey

(oznámeno pod číslem K(2003)4309)

(Text s významem pro EHP)

(2003/821/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob při zpracování osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,¹⁾ a zejména na čl. 25 odst. 6 uvedené směrnice,
po konzultaci s Pracovní skupinou pro ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů²⁾,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) v souladu se směrnicí 95/46/ES jsou členské státy povinny zajistit, aby k předávání osobních údajů do třetí země docházelo pouze v případě, pokud dotyčná třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany a pokud budou před předáním údajů dodržovány právní předpisy členských států provádějící ostatní ustanovení směrnice;
- (2) Komise může dospět ke zjištění, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany údajů. V tomto případě lze osobní údaje z členských států předávat, aniž by bylo nezbytné poskytnutí dalších ochranných opatření;
- (3) v souladu se směrnicí 95/46/ES má být úroveň ochrany údajů hodnocena s ohledem na všechny okolnosti související s předáním nebo předáváním údajů a to se zvláštěm zřetelem na celou řadu podmínek týkajících se předávání a uvedených v čl. 25 odst. 2 uvedené směrnice;
- (4) s ohledem na rozdíly v přístupu třetích zemí k ochraně údajů by mělo být dbáno na to, aby hodnocení odpovídající povaze této ochrany a uplatňování všech rozhodnutí na základě čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES nebyla svévolně nebo neodůvodněně diskriminační vůči třetím

zemím, kde jsou obdobné podmínky, nebo mezi nimi, a aby nevytvářela skrytou překážku obchodu s ohledem na stávající mezinárodní závazky Společenství;

- (5) správní oblast Guernsey je jedním ze závislých území Britské koruny (není součástí Spojeného království ani jeho kolonií) a těší se úplné nezávislosti s výjimkou mezinárodních vztahů a obrany, za které odpovídá vláda Spojeného království. Správní oblast Guernsey by tudíž měla být považována za třetí zemi ve smyslu uvedené směrnice;
- (6) s účinností od srpna 1987 byla ratifikace Úmluvy Rady Evropy o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů (Úmluva č. 108) Spojeným královstvím rozšířena na správní oblast Guernsey;
- (7) právní normy pro ochranu osobních údajů založené na normách stanovených směrnicí 95/46/ES byly pro správní oblast Guernsey stanoveny zákonem (správní oblasti Guernsey) o ochraně osobních údajů z roku 2001 [Data Protection (Bailiwick of Guernsey) Law, 2001], který vstoupil v platnost dne 1. srpna 2002;
- (8) v roce 2002 bylo v Guernsey rovněž přijato šestnáct právních aktů (nařízení), které stanoví zvláštní pravidla týkající se otázek jako jsou přístup subjektů údajů, zpracování citlivých údajů a oznamování orgánům pro ochranu osobních údajů. Tyto nástroje doplňují zákon;
- (9) právní normy platné v Guernsey obsahují všechny základní zásady nezbytné pro zajištění odpovídající úrovně ochrany fyzických osob. Uplatnění těchto norem je zaručeno zákonnými opravnými prostředky a nezávislým dozorem prováděným orgány, jakým je například Úřad komisaře pro ochranu osobních údajů pověřený vyšetřovacími pravomocemi a pravomocemi zasáhnout;
- (10) Guernsey je proto třeba považovat za zemi poskytující odpovídající úroveň ochrany osobních údajů podle směrnice 95/46/ES;

¹⁾ Úř. věst. L 281, 23. 11. 1995, s. 31.

²⁾ Stanovisko 5/2003 o úrovni ochrany osobních údajů v Guernsey přijaté Pracovní skupinou dne 13. června 2003, dostupné na http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdoc/s/2003/wp79_en.pdf

- (11) v zájmu průhlednosti a aby příslušné orgány v členských státech zajistily ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů, je nezbytné uvést výjimečné okolnosti, za nichž může být odůvodněno pozastavení určitých toků údajů, bez ohledu na zjištění odpovídající úrovně ochrany;
- (12) opatření tohoto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle čl. 31 odst. 1 směrnice 95/46/ES,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Pro účely čl. 25 odst. 2 směrnice 95/46/ES se správní oblast Guernsey považuje za zemi poskytující odpovídající úroveň ochrany osobních údajů předávaných ze Společenství.

Článek 2

Toto rozhodnutí se vztahuje na odpovídající úroveň ochrany zajišťovanou v Guernsey s cílem splnit požadavky čl. 25 odst. 1 směrnice 95/46/ES a nedotýká se ostatních podmínek nebo omezení provádějících ostatní ustanovení zmíněné směrnice, které se vztahují na zpracování osobních údajů v členských státech.

Článek 3

1. Aniž jsou dotčeny pravomoci příslušných orgánů členských států přijímat opatření, která zajišťují, aby byly dodržovány vnitrostátní předpisy přijaté na základě jiných ustanovení než článku 25 směrnice 95/46/ES, mohou tyto orgány vykonávat své stávající pravomoci, aby pozastavily předávání údajů příjemci v Guernsey s cílem chránit fyzické osoby v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů v těchto případech:
 - a) pokud příslušný orgán správní oblasti Guernsey zjistí, že příjemce nedodržuje standardy uplatňované v oblasti ochrany; nebo
 - b) pokud je velmi pravděpodobné, že nebyly dodržovány standardy týkající se ochrany; pokud se lze důvodně domnívat, že příslušný orgán správní oblasti Guernsey včas nepřijal nebo nepřijme odpovídající opatření nezbytná pro vyřešení sporné věci; pokud by pokračování v předávání údajů vyvolalo bezprostřední riziko vzniku vážné újmy subjektům údajů a pokud příslušné orgány členského státu za daných okolností přiměřeně usilují o informování strany odpovědné za zpracování údajů usazené v Guernsey a poskytly jí příležitost zaujmout stanovisko.
2. Pozastavení předávání údajů skončí, jakmile je zajištěno dodržování standardů ochrany a jakmile je o této skutečnosti informován příslušný orgán členského státu.

Článek 4

1. Členské státy neprodleně uvědomí Komisi o přijetí opatření podle článku 3.
2. Členské státy a Komise se vzájemně informují o případech, kdy opatření přijatá subjekty pověřenými zajištěním toho, aby byly dodržovány standardy ochrany v Guernsey, nejsou dostatečná.
3. Pokud informace shromážděné podle článku 3 a podle odstavců 1 a 2 tohoto článku prokáží, že kterýkoli subjekt pověřený zajištěním toho, aby byly dodržovány standardy ochrany v Guernsey neplní účinně svou úlohu, uvědomí o tom Komise příslušný orgán správní oblasti Guernsey a bude-li třeba, předloží návrh opatření postupem podle čl. 31 odst. 2 směrnice 95/46/ES s cílem zrušit toto rozhodnutí, pozastavit je nebo omezit jeho působnost.

Článek 5

Komise zhodnotí provádění tohoto rozhodnutí a jakékoli relevantní poznatky sdělí Výboru zřízenému podle článku 31 směrnice 95/46/ES, a zejména jakékoli důkazy, které by mohly mít vliv na hodnocení provádění podle článku 1 tohoto rozhodnutí, zda je úroveň ochrany v Guernsey odpovídající ve smyslu článku 25 směrnice 95/46/ES, a jakékoli důkazy, že se toto rozhodnutí uplatňuje diskriminačním způsobem.

Článek 6

Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto rozhodnutím nejpozději do čtyř měsíců ode dne jeho oznámení.

Článek 7

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 21. listopadu 2003.

Za Komisi
FREDERIK BOLKESTEIN
člen Komise

Poznámka: Dokument je dostupný na portálu http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2003/wp79_en.pdf a na internetové adrese Úřadu <http://www.uoou.cz/index.php?l=cz&m=left&mid=06:03&u1=&u2=&t=> .

ROZHODNUTÍ KOMISE**ze dne 28. dubna 2004****o odpovídající ochraně osobních údajů na ostrově Man***(oznámeno pod číslem K(2004)1556)***(Text s významem pro EHP)****(2004/411/ES)**

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů¹⁾, a zejména na čl. 25 odst. 6 uvedené směrnice,

po konzultaci s Pracovní skupinou pro ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) v souladu se směrnicí 95/46/ES jsou členské státy povinny zajistit, aby k předávání osobních údajů do třetí země docházelo, pouze pokud dotyčná třetí země zajistí odpovídající úroveň ochrany a pokud budou před předáním údajů dodrženy právní předpisy členských států přijaté na základě ostatních ustanovení směrnice;
- (2) komise může dospět ke zjištění, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany údajů. V tomto případě lze osobní údaje z členských států předávat, aniž by bylo nezbytné poskytnutí dalších ochranných opatření;
- (3) v souladu se směrnicí 95/46/ES má být úroveň ochrany údajů posuzována s ohledem na všechny okolnosti související s předáním nebo předáváním údajů, a se zvláštním zřetelem na řadu podmínek týkajících se předávání a uvedených v čl. 25 odst. 2 uvedené směrnice;
- (4) z důvodu rozdílů v přístupu třetích zemí k ochraně údajů by mělo být dbáno na to, aby posouzení odpovídající povahy této ochrany, provádění a vynucování všech rozhodnutí na základě čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES nebyla svévolně nebo neodůvodněně diskriminační vůči třetím zemím, kde jsou obdobné podmínky, nebo mezi nimi, a aby nevytvářela skrytou překážku obchodu s ohledem na stávající mezinárodní závazky Společenství;
- (5) Ostrov Man je jedním ze závislých území Britské koruny (není součástí Spojeného království ani jeho kolonií) a těší se úplné nezávislosti s výjimkou mezinárodních vztahů a obrany, za které odpovídá vláda Spojeného království. Ostrov Man by tudíž měl být považován za třetí zemi ve smyslu uvedené směrnice;

- (6) na žádost Ostrova Man byla s účinkem od května 1993 ratifikace úmluvy Rady Evropy o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů (dále jen „úmluva č. 108“) Spojeným královstvím rozšířena na tento Ostrov;
- (7) právní normy pro ochranu osobních údajů založené na normách stanovených směrnicí 95/46/ES byly pro Ostrov Man stanoveny zákonem o ochraně osobních údajů z roku 2002, který vstoupil v platnost dne 1. dubna 2003. Tímto zákonem se ruší a nahrazuje zákon o ochraně osobních údajů z roku 1986;
- (8) mezi další zákony, které ovlivňují nebo pravděpodobně ovlivní ochranu osobních údajů, patří zákon o lidských právech z roku 2001, který byl schválen parlamentem dne 16. ledna 2001 a dosud není plně v platnosti, a zákon o přístupu ke zdravotním záznamům a zprávám z roku 1993;
- (9) právní normy platné na Ostrově Man obsahují všechny základní zásady nezbytné pro zajištění odpovídající úrovně ochrany fyzických osob. Používání těchto norem je zaručeno zákonnými opravnými prostředky a nezávislým dozorem prováděným orgány, jako je komisař pro ochranu údajů, pověřenými vyšetřovacími pravomocemi a pravomocemi zasáhnout;
- (10) Ostrov Man je proto třeba považovat za území poskytující odpovídající úroveň ochrany osobních údajů podle směrnice 95/46/ES.
- (11) v zájmu transparentnosti a s cílem zabezpečit schopnost příslušných orgánů členských států zajišťovat ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů je nezbytné uvést výjimečné okolnosti, za nichž může být odůvodněno pozastavení určitých toků údajů bez ohledu na zjištění odpovídající úrovně ochrany;
- (12) opatření stanovená v tomto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle čl. 31 odst. 1 směrnice 95/46/ES,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Pro účely čl. 25 odst. 2 směrnice 95/46/ES se Ostrov Man považuje za území poskytující odpovídající úroveň ochrany osobních údajů předávaných ze Společenství.

Článek 2

Toto rozhodnutí se vztahuje na odpovídající úroveň ochrany zajišťovanou na Ostrově Man s cílem splnit požadavky čl. 25 odst. 1 směrnice 95/46/ES a nedotýká se ostatních podmínek nebo omezení provádějících ostatní ustano-

¹⁾ Úř. věst. L 281, 23. 11. 1995, s. 31. Směrnice ve znění nařízení (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31. 10. 2003, s. 1).

²⁾ Stanovisko č. 6/2003 o úrovni ochrany osobních údajů na Ostrově Man, přijaté Pracovní skupinou dne 21. listopadu 2003, dostupné na adrese: http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdoc/s/2003/wp82_en.pdf

vení uvedené směrnice, které se vztahují na zpracování osobních údajů v členských státech.

Článek 3

1. Aniž jsou dotčeny pravomoci příslušných orgánů členských států přijímat opatření zajišťující dodržování vnitrostátních předpisů přijatých na základě jiných ustanovení než článku 25 směrnice 95/46/ES, mohou tyto orgány vykonávat své stávající pravomoci, aby pozastavily předávání údajů příjemci na Ostrově Man s cílem chránit fyzické osoby v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů v těchto případech:
 - a) pokud příslušný orgán Ostrova Man určí, že příjemce porušuje použitelné normy ochrany; nebo
 - b) pokud existuje podstatná pravděpodobnost, že byly porušeny normy ochrany, lze se důvodně domnívat, že příslušný orgán Ostrova Man včas nepřijal nebo nepřijme odpovídající opatření pro vyřešení dotčené věci, pokračující předávání údajů by vyvolalo bezprostřední riziko vážné újmy subjektům údajů, a příslušné orgány členského státu za daných okolností vyvinuly přiměřené úsilí informovat subjekt odpovědný za zpracování údajů na Ostrově Man a poskytl mu příležitost odpovědět.
2. Pozastavení skončí, jakmile jsou zaručeny normy ochrany a je o tom informován příslušný orgán dotčených členských států.

Článek 4

1. Členské státy neprodleně informují Komisi o přijetí opatření podle článku 3.
2. Členské státy a Komise se vzájemně informují o případech, kdy opatření přijatá subjekty odpovědnými za zajištění dodržování norem ochrany na Ostrově Man toto dodržování nezajistí.
3. Pokud informace shromážděné podle článku 3 a podle odstavců 1 a 2 tohoto článku prokážou, že kterýkoli subjekt zodpovědný za zajištění dodržování norem ochrany na Ostrově Man neplní účinně svou úlohu,

uvědomí o tom Komise příslušný orgán Ostrova Man, a pokud je to nezbytné, předloží návrhy opatření postupem podle čl. 31 odst. 2 směrnice 95/46/ES s cílem zrušit nebo pozastavit toto rozhodnutí nebo omezit jeho působnost.

Článek 5

Komise hodnotí provádění tohoto rozhodnutí a veškerá vhodná zjištění sdělí výboru zřízenému článkem 31 směrnice 95/46/ES, včetně veškerých důkazů, které by mohly mít vliv na zjištění v článku 1 tohoto rozhodnutí, že úroveň ochrany na Ostrově Man je odpovídající ve smyslu článku 25 směrnice 95/46/ES, a veškerých důkazů, že se toto rozhodnutí provádí diskriminačním způsobem.

Článek 6

Členské státy přijmou veškerá opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto rozhodnutím do čtyř měsíců ode dne jeho oznámení.

Článek 7

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 28. dubna 2004.

Za Komisi
Frederik BOLKENSTEIN
člen Komise

Poznámka: Dokument je dostupný na portálu http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2003/wp82_en.pdf a na internetové adrese Úřadu <http://www.uoou.cz/index.php?l=cz&m=left&mid=06:03&u1=&u2=&t=>.

Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů

Vydavatel: Úřad pro ochranu osobních údajů

Adresa redakce: Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Redakce: Miluše Nejedlá, Bohumír Lukaj, tel.: 234 665 232, fax: 234 665 505

e-mail: info@uoou.cz

internetová adresa: www.uoou.cz

Administrace: Písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: sevt@sevt.cz. – **Předpokládané roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Věstníku a pro tento rok činí 450 Kč – Vychází podle potřeby – **Tiskne:** SPRINT SERVIS, Lovosická 31, Praha 9.

Distribuce: Předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Praha 5, Elišky Peškové 14, tel./fax: 257 320 049, – Praha 4, Jihlavská 405, tel.: 261 260 414 – Brno, Česká 14, tel.: 542 213 962 – Ostrava, roh ul. Nádražní a Denisovy, tel.: 596 120 690 – České Budějovice, Česká 3, tel.: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích.

Distribuční podmínky předplatného: Jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného, nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamace je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno ŘPP Praha.

ISSN 1213-3442